

A la conferència "Teologia Feminista: Donar a llum la Llum", organitzada per l'Associació Universitària de Cerdanya (AUCER) a Puigcerdà el divendres 16 de gener, la Teresa Forcades ens va començar recordant el *Magnificat* de Maria de Natzaret. Maria, tan bon punt se sent gràvida de Déu, proclama que el Totpoderós 'derroca els poderosos del soli', 'exalça els humils', 'omple de béns els pobres' i fa que 'els rics se'n tornin sense res'. Un càntic molt poc correcte políticament. I per explicar aquesta inversió que té lloc en Maria: el de dalt baixa i el de baix puja, transformar les societats des de baix, mirar el món des del més feble enlloc de fer-ho des del més poderós, ens va portar al cor de la seva reflexió teològica i del títol de la seva conferència.

'Donar a llum la Llum' és una expressió que va encunyar Maria de Agreda (1602-1625) i que va aplicar al *Fiat* de Maria de Natzaret entenent l'expressió mariana: 'Faci's en mi segons la teva Paraula' en relació a la primera Paraula que Déu pronuncia a la Bíblia, aquesta és: 'Faci's la Llum'. El llibre del Gènesi ens parla d'un món buit i sense cap ordre. És sobre aquest caos primigeni que Déu pronuncia el 'Fiat lux' que dóna inici i sentit a la Creació, però no és fins que cadascun de nosaltres pronuncia com Maria el seu 'Fiat lux' que aquest 'sentit' es fa visible i il·lumina el nostre racó de món, el nostre dia a dia. La Creació esdevé co-creació, treball conjunt entre Déu i l'home, i no és pensable sense la llibertat humana que la fa interlocutora i col·laboradora de Déu.

'Donar a llum la Llum' pressuposa deixar-se impactar per una proposta d'amor que no s'origina en nosaltres, que ens ve de fora i ens interpel·la. Déu ens proposa, siguem homes o dones, que ens deixem embarassar per Ell. Aquesta metàfora implica un canvi complert des de les pròpies entranyes a diferència de d'altres metàfores com la de "ser canals de Déu" on les persones tenen un paper molt més passiu. Recordant-nos les reflexions teològiques de Simone Weil va emfatitzar que el Déu cristià, oposat al Déu de la filosofia grega i de les filosofies panteistes, es retira per deixar pas a la llibertat, ens fa espai per poder arribar a ser nosaltres mateixos, únics i irrepetibles, ens mostra el seu poder en el seu abandó del poder.

Des d'aquesta concepció teològica va anar desgranant diferents conseqüències. Com que homes i dones estem cridats per igual a ser coocreadors hem de desfer-nos dels patrons patriarcals que marquen la societat i que en el cas del cristianisme han acabat capgirant completament la seva proposta originària antipatriarcal. "En Crist Jesús, no hi ha ni masculí ni femení". Es va manifestar especialment crítica amb la teoria antropològica de la complementarietat dels gèneres on s'atribueixen diferents rols segons si s'és home o dona. Si basem l'amor en la complementarietat vol dir que l'altra persona té alguna cosa que ens manca. A aquesta teoria, sovint adoptada per l'església catòlica i d'altres, va oposar el terme teològic tècnic de *pericorei* que descriu un amor lliure que es vessa perquè sí, sense cap mena de necessitat.

Va coincidir amb les feministes de la igualtat en el sentit de que fins i tot si hi han diferències biològiques tots puguem orientar la nostra vida responnent als talents personals i no a patrons externs de gènere que se'ns imposen. Es va referir també a les teories *Queer*, i va defensar una comprensió de les variants en les relacions sexuals i afectives (homosexuals, heterosexuals, transsexuals, intersexuals) en termes d'igualtat: "estima i fes el què vulguis".

Finalment va argumentar que no hi ha cap problema teològic per a l'ordenació de les dones, que podríem pensar perfectament que enlloc d'un Papa tinguéssim una Mama. "Si les dones de l'Església ho volguéssim, l'ordenació femenina s'aconseguiria en vint-i-quatre hores" va dir convençuda.

En definitiva, el públic que emplenava la sala del museu Cerdà, va gaudir d'un magnífic exercici de reflexió teològica, conduit de manera magistral i molt pedagògica per la Teresa Forcades; un exercici que de ben segur no va deixar indiferent a ningú.

Jordi Corominas.